

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/405/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115225394
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8115225394.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., štátny občan SR, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, v konaní zastúpený: AK Antol, s.r.o. so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 435,26 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 435,26 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 435,26 EUR od 11.11.2015 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. 5723355512 zo dňa 25.10.2012 v bode 12.2, ktorá znie: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní na riešenie sporov rozhodcovská doložka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach, na základe ktorej dochádza k mimosúdному riešeniu týchto sporov.“, j e n e p r i j a t e ľ n á .

III. Žalobca m á vo vzťahu k žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.10.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 435,26 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 435,26 EUR odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému a určenia, že zmluvná podmienka uvedená zmluva o úvere č. 5723355512, zo dňa 25.10.2012 v bode 12.2. ktorá znie: „ zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní na riešenie sporov rozhodcovská doložka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach, na základe, ktorej dochádza k mimosúdnému doriešeniu týchto sporov“ j e n e p r i j a t e ľ n á a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č. 5723355512 zo dňa 25.10.2012, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 4.000 EUR s mesačnou splátkou 93 EUR, počet splátok 72. V zmluve bol uvedený úrok 19 % ročne, RPMN miera nákladov 20,74 %, priemerná RPMN miera nákladov 19,08 % konečná splatnosť 14.10.2018 celková výška nákladov 2696,09 EUR.

3. Žalovanému žalobca uhradil sumu 4.435,26 EUR. Poukázal na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere mala obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí mala obsahovať náležitosti a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Vzhľadom na to podľa ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch mal za to, že sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal, že uvedenou problematikou sa zaoberal aj Krajský súd v Trnave a to v rozsudku sp.zn. 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013. Bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jeho uhradenými platbami 4.435,26 EUR a výškou úveru 4.000 EUR, teda 435,26 EUR. Čo sa týka objektívnej premlčacej doby poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov a Žilina, ktoré vo svojich rozhodnutiach posúdili konanie subjektu poskytujúceho spotrebiteľské úvery, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Do úvahy prichádza podľa jeho názoru aplikácia 10 ročnej premlčacej doby, nakoľko doba, počas ktorej žalovaný poskytuje úvery a ich množstvo vylučujú inú možnosť, ako to, že žalovaný sa na úkor spotrebiteľov obohacuje úmyselne. Je vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov nepoznal spotrebiteľské právo. O skutočnosti, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil sa dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľov v mesiaci júl 2015, ktoré ho informovalo o náležitostiach zmluvy o úvere spoločnosti Poštová banka a.s. a o rozhodnutiach súdov.

4. Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku poukázal na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Žalobca súdu predložil listinné dôkazy, a to: zmluvu o úvere - dostupná pôžička zo dňa 25.2.2012, vyznenie zo dňa 15.7.2015, výpis z úverového účtu za obdobie od 25.10.2012 do 15.7.2015, prehlásenie združenia.

6. Žalovaný sa k žalobe vyjadril (č.l. 22 až 23) a uviedol, že dňa 25.10.2012 skutočne uzatvorila Poštová banka a.s. ako veriteľ a žalobca ako dlžník zmluvu o úvere č. 6763202212, na základe ktorej Poštová banka a.s. poskytla žalobcovi úver vo výške 4.000 EUR s úrokovou sadzbou 19 % ročne, ktorú sa zaviazal splatiť s 72 splátkami vo výške 93 EUR. Dňa 3.5.2013 žalobca platbou vo výške 3.907,02 EUR predčasne splatil svoj záväzok zo zmluvy o úvere č. 6763202212. Žalovaný poukázal na to, že žalobca bol s obsahom zmluvy o úvere oboznámený. Túto zmluvu podpisoval a disponoval rovnopisom zmluvy o úvere. Žalobca tak mal už pred momentom splácania úveru vedomosti o obsahu zmluvy o úvere navyše počas splácania úveru celkom trikrát žiadal o predčasné splatenie úveru, kde dostal informáciu o zostatkovej sume úveru vrátane príslušenstva, a to listom zo dňa 26.7.2012, 12.11.2012 a 9.4.2013. Uviedol, že zmluva o úvere č. 6763202212 je zmluvou so všetkými náležitosťami stanovenými zákonom o spotrebiteľských úveroch a náležitosti zmluvy o úvere stanovené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k) vyplývajú z obsahu zmluvy o úvere. Uviedol, že pokiaľ žalobca poukazuje na skutočnosť, že úroková sadzba 19 % dohodnutá podľa zmluvy je jediná úroková sadzba, je dohodnutá ako fixná úroková sadzba. V prípade, ak by aj zmluva o úvere bola bezúročná a bez poplatkov mal za to, že prípadný nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vzhľadom na dátum celkovej úhrady a deň podania žaloby bol premlčaný. Poukázal na ustanovenie § 2 ZoZZ Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Mal za to, že žalobca mal vedomosť o náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o dôsledkoch ich absencie a z toho dôvodu minimálne platí nevyvrátiteľná právna domnienka v zmysle ustanovenia § 2 ZoZZ a bol o obsahu zmluvy o úvere oboznámený, ak vôbec vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie začala plynúť premlčacia doba od ohľadne vydania bezdôvodného obohatenia dňom pripísania úhrady zo strany žalobcu na účet žalovaného, t.j. posledná lehota začala plynúť odo dňa celkového splatenia úveru dňa 9.5.2013.

7. Žalovaný poukázal na to, že nevyvrátiteľná domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je priamo zakotvená v ustanovení § 2 zákona o Z.z. a nakoľko neexistuje žiaden vnútroštátny právny predpis ani prameň medzinárodného alebo Európskeho práva, ktorý by stanovil výnimku z tohto ustanovenia pre spotrebiteľov, táto nevyvrátiteľná domnienka sa vzťahuje v plnom rozsahu aj na spotrebiteľov. V opačnom prípade by tu vznikol stav právnej neistoty, nakoľko by nebolo možné určiť, aké práva a povinnosti majú zmluvné strany v záväzkovom vzťahu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Obsah týchto práv a povinností by závisel od subjektívnej stránky - znalosti spotrebiteľa

a obsahu právnych predpisov, ktorý by bol v každom prípade iný, nakoľko by závisel od vedomosti konkrétneho spotrebiteľa, ktorý je zmluvnou stranou. Takýto záver považoval za rozporný s Ústavou Slovenskej republiky a princípom v nej zakotvených. Poukázal nato, že subjektívna lehota, v ktorej sa nárok žalobcu na vydanie takto poskytnutého bezdôvodného obohatenia premlčuje začala v súlade s ustanovením § 107 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len Občianskeho zákonníka) plynúť momentom pripísania jednotlivých platieb žalobcu na účet žalovaného. Pokiaľ ide o prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa, podľa jeho názoru toto nie je vierohodné, nakoľko podľa ich informácií je predmetné spotrebiteľské združenie často zastupované práve advokátom žalobcu. Taktiež nie je podľa jeho názoru preukázané, že sa žalobca dozvedel o tom, že mu vzniklo voči žalovanému bezdôvodné obohatenie práve v konkrétnom období v zmysle prehlásenia. Z týchto dôvodov navrhol žalovaný žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

8. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a súd ďalej procesne postupoval podľa tohto zákona, nakoľko podľa jeho prechodných ustanovení, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§470 ods. 1 CSP). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP).

9. Žalobca v rámci svojho procesného útoku použil ako prostriedky procesného útoku predovšetkým písomne podanú žalobu, ako aj počas dokazovania predložené listinné dôkazy. V prejednávanej veci neexistoval žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania.

10. Na pojednávaní konanom dňa 04.04.2017 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na argumentácii uvedenej vo svojom žalobnom návrhu a žalovaný, naopak, poukázal na rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s., proti E. F., v tej súvislosti že tým nie je naplnený predpoklad na vydanie bezdôvodného obohatenia, vzhľadom na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje náležitosti, ktoré ustanovuje § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a v ďalšom poukázal vo vzťahu ku 2. výroku určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky na to, že zmluva o úvere zanikla a teda práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o úvere zanikli vzhľadom nato že žalobca zaplatil svoj dlh dobrovoľne a s poukazom na znenie ustanovenia § 299 a nasledujúcich CSP mal za to, že súdu už ani nemá danú právomoc na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Z toho dôvodu navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

11. Vo veci súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými zo strany žalobcu, a to zmluvou o úvere - dostupná pôžička zo dňa 25.10.2012, vyrozumením zo dňa 15.7.2015, výpisom z úverového účtu, prehlásením zo dňa 22.9.2015 a vyjadrením žalovaného.

12. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 12C/405/2015-80 zo dňa 04.04.2017 tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.

13. Následne po podaní odvolania Krajský súd Prešove uznesením zo dňa 18.04.2018 č.k. 18Co/85/2017-182 odmietol odvolanie žalobcu. Následne bolo podané dovolanie žalobcu, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 1Cdo/3/2020-218 zo dňa 30.03.2022 a zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 18Co /85/2017-182 zo dňa 18.04.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

14. Po vrátení veci Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 18Co/23/2022-225 zo dňa 27.10.2022 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Odvolací súd poukázal, na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 430/2018 z 05.12.2018, v ktorom ústavný súd nepochybne podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa (vo veci 22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti vo vyššie uvedenom konaní Ústavného súdu Slovenskej republiky) sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016.

16. Podľa názoru Ústavného súdu SR, vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 09.06.2020, ktorým došlo k zrušeniu rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/163/2018: „nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Ide teda o ďalší typ skutkových okolností, ktoré treba vzhľadom na už uvedené špecifiká posúdiť najvyšším súdom nanovo“. Ústavný súd v danej veci ďalej konštatoval, že predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/67/2011 a sp. zn. 5Cdo/121/2009 nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, kedy reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. V tomto kontexte je potrebné sa vysporiadať s otázkou súvisiacou s bežnou životnou skúsenosťou, a síce, či je pravdepodobné, aby dlžník platil veriteľovi plnenie, ak by vedel, že mu toto plnenie nepatrí. Je preto otázne, či potom možno za moment, kedy sa dlžník dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil, považovať uzatvorenie konkrétnej spotrebiteľskej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

17. Odvolací súd tiež poukázal na to, že v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 28.09.2021 Najvyšší súd zvýraznil špecifickosť situácie, vzniknutej a vyvolanej osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zák. č. 129/2010 Z.z. V podstatnom uviedol, že „za skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, je podľa názoru dovolacieho súdu potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Dovolací súd zdôrazňuje, že spotrebiteľova vedomosť o tom, že výška splátok (resp. celého konečného dlhu zahŕňajúceho aj úroky a poplatky) je v úverovej spotrebiteľskej zmluve uvedená nesprávne, je sama osebe skutkovou okolnosťou, nie okolnosťou právnou (zistenie o rozpore takéhoto zmluvného dojednania so zákonom je len dôvodom nadobudnutia tejto vedomosti)... Otázkou nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom ... Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.“ „ Podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti ... je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (ratio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr“.

18. Odvolací súd preto zástava názor, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že

na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobca dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mala poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobca skutočne dozvedel že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal žalobca k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedela že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný. Za týchto okolností ďalej uviedol, že treba prisvedčiť názoru odvolateľa v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia by mal byť v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno posunúť na moment, kedy získal potrebné informácie od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

19. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-485/19 zo dňa 22.04.2021, podľa ktorého zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Súdny dvor EÚ v tejto veci rozhodol nielen v časti plynutia premlčacej doby reštitučných nárokov z nekalých podmienok, ale aj na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, z 23.4.2008, ako to je vo výroku 1. rozsudku Súdneho dvora EÚ výslovne uvedené. Vo veci vedenej v prvom stupni na Okresnom súde Prešov, v ktorej v odvolacom konaní podal Krajský súd Prešov prejudiciálnu otázku, súd prvej inštancie zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia po zistení, že aj keď ide o úver bezúročný a bez poplatkov, z dôvodu absencie predpísaných obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy, tak právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčané, vychádzajúc z rovnakého mylného názoru, že premlčacie lehoty začali plynúť splatením istiny úveru, z akého vychádza súd prvej inštancie v súdnej veci. Ak by bolo predmetom prejudiciálneho konania tento zamietavý rozsudok, v teraz súdnej veci, Súdny dvor EÚ by rovnako skonštatoval, že zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave, že na žalobu spotrebiteľa o vrátenie súm, neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere, na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

20. Odvolací súd taktiež poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-80/21 až C-82/21 zo dňa 08.09.2022, ktorý rozhodol, že Smernica 93/13, v spojení so zásadou efektivity, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej judikatúre, ktorá stanovuje, že desaťročná premlčacia lehota, v rámci ktorej môže spotrebiteľ podať žalobu o vrátenie peňažných súm neoprávnene zaplatených predajcovi alebo dodávateľovi na základe nekalej podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere, začína plynúť odo dňa jednotlivých plnení zo strany spotrebiteľa, aj keď spotrebiteľ k tomuto dňu sám nemohol posúdiť nekálú povahu zmluvnej podmienky alebo o nekalej povahe tejto podmienky nevedel, a to bez ohľadu na skutočnosť, že táto zmluva stanovila lehotu splatnosti, v tomto prípade tridsať rokov, ktorá je oveľa dlhšia ako zákonná desaťročná premlčacia lehota.

21. Poukazujúc aj na spojené veci Súdneho dvora (prvá komora) C 776/19 až C 782/19 uviedol, že treba zhrnúť, že pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú profesionálnu zdatnosť v činnosti poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ju zaťažuje v otázke preukázania okolnosti neúmyselného konania. Odvolací súd poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 v ktorom sa konštatuje, že právne otázky rozhodné pre predmetné konanie boli vyriešené judikatúrou a to rozsudkom Súdneho dvora EU C- 485/19 a rozhodnutím Najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo/29/2021. Bolo poukázané na čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, že Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo

preto nemysliteľné, aby dôkazné bremeno ohľadne preukázania úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatil zaťažovalo spotrebiteľa. Odvolací súd sa taktiež nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky z dôvodu, že došlo ku skončeniu záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, plnením zo strany dlžníka, a teda za daného stavu veci už žalobcovi reálne nemôže ísť o docielenie skutočnej rovnosti medzi stranami zmluvného vzťahu. Slovenská republika je v zmysle jej úniijných záväzkov, najmä článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS, povinná zabezpečiť spotrebiteľovi vysokú mieru ochrany jeho práv v tom zmysle, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa v zmysle vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa. Účinnú ochranu v tomto zmysle možno dosiahnuť len ak má súd právomoc zhodnotiť neprijateľné podmienky z úradnej povinnosti (viď rozhodnutie SD EÚ vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial SA).

22. Ďalej poukázal na to, že v zmysle § 298 v spojení s § 295 CSP je súd povinný aj bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok, a to všetkých podmienok súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na tento účel a bez návrhu obstará a zabezpečí dôkaz a vykoná ho a výslovne uvedie vo výroku znenie zmluvnej podmienky ak dospeje k záveru o jej neprijateľnosti. Tieto ustanovenia predstavujú v Civilnom sporovom poriadku odôvodnenú výnimku z dispozičného princípu a z princípu ne ultra petitem. Pritom skúmanie neprijateľných zmluvných podmienok sa týka nielen samotnej spotrebiteľskej zmluvy, ale aj všetkých zmluvných dokumentov s ňou súvisiacich (napr. aj Všeobecných obchodných podmienok a pod.). Odvolací súd mal za to, že zvýšená ochrana spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv musí byť vyjadrená aj ochranou prostredníctvom procesných prostriedkov. Do 30.06.2016 týmto ustanovením bol § 80 písm. c) OSP. Od 01.07.2016 je ním ust. § 298 CSP v spojení s § 137 písm. c) CSP. Odvolací súd uvádza, že systém ochrany spotrebiteľov vychádza z toho, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Preto vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce citovaná smernica dosiahnuť, SD EÚ viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Preto ES EÚ rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná preto, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (opätovne viď rozhodnutie SD EÚ vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial SA).

23. V uvedených intenciách, odvolací súd uviedol, že je nutné hodnotiť aj naliehavý právny záujem u spotrebiteľa na vyslovení neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Naliehavý právny záujem žalobcu - spotrebiteľa na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vyplýva priamo zo zákona (§ 53a OZ). Takýmto určením sa naplňa cieľ Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zabrániť neustálemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Naliehavý právny záujem je daný aj z dôvodu právnej istoty v otázke napr. skutočnej výšky dlhu. Preto ho spotrebiteľ nemusí preukazovať. V prejednávanej príhode však nie je možné nevziať do úvahy tú skutočnosť, že aj keď došlo k ukončeniu vzťahu medzi stranami sporu, žalobca ako spotrebiteľ má možnosť domáhať sa voči žalovanému viacerých nárokov napr. vydania bezdôvodného obohatenia, zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia a iné. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je podstatné, či v prípade uplatnenia si niektorých svojich nárokov, vyplývajúcich jej z titulu ochrany spotrebiteľa, bude v budúcnosti alebo nebude úspešná, napr. z dôvodu námietok týkajúcich sa uplynutia času. Aj podľa judikatúry SD EÚ totiž plynutie času nemôže byť skutočnosťou znemožňujúcou ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes (viď uznesenie NS SR z 23.01.2017, sp. zn. 6MCdo/20/2016).

24. Ďalej odvolací súd uviedol, že nemôže súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva iba v čase trvania zmluvného vzťahu, nie po ukončení zmluvy vzhľadom na dôvody vyslovené vyššie. Ak je spotrebiteľovi umožnené domáhať sa svojho práva do budúcnosti napr. uplatnením si vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného alebo žiadať

primeraného finančného zadosťučinenia, je namieste aj predmetná žaloba o vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Je len na spotrebiteľovi, ktoré právo si zvolí, resp. ktoré právo z viacerých práv použije. Niet žiadneho dôvodu z okruhu úspešne vedených vecí pred súdom vylučovať práve rozsudok o neplatnosti niektorej zmluvnej podmienky, ak ju spôsobil dodávateľ pri zanedbaní povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou (§ 7 ods. 2 písm. a) ZOS). Za porušenie povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou treba považovať aj používanie neprijateľných zmluvných podmienok (§ 3 ods. 3 ZOS, § 53 ods. 1 OZ), nekalých obchodných praktík (§ 7 a nasl. ZOS), ale aj iné porušenie práv spotrebiteľa (viď uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/220/2012 z 30.08.2013).

25. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - opätovne posúdiť podanie žaloby vo vzťahu k plynutiu subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, preskúmať uzatvorenú spotrebiteľskú zmluvu, či táto spĺňa zákonom predpísané náležitosti a boli dodržané všetky povinnosti veriteľa podľa ZoSÚ a v dôsledku uvedeného opätovne posúdiť, či na strane žalovaného došlo alebo nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, prípadne rozhodnúť o výške bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný vrátiť. Dôsledne sa zaoberať návrhom žalobcu na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a v prípade, že bude návrh žalobcu v tejto časti dôvodný, vysloviť jeho neprijateľnosť. Následne vo veci znova rozhodnúť.

26. Súd prvej inštancie následne vytyčil pojednávanie, na ktorom sa vyjadril žalobca prostredníctvom právneho zástupcu a zotrval na žalobe poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove, poukázal na to, že bola vyriešená otázka o premlčaní, poukázal na súdnu prax. Doplnil, že okrem náležitosti, ktorú uviedli v žalobe ohľadom výšky, počtu a termínov splátok istiny úrokov, že v predmetnej zmluve absentuje uvedenie celkovej čiastky úveru, ktorá ako podstatná náležitosť je vyžadovaná v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj nebol uvedený druh úveru v zmysle § 9 ods.2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

27. Žalovaný zotrval na svojej argumentácii uviedol, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti poukázal na rozhodnutie zo dňa 09.11.2016 sp.zn. C 42/2015 Bírová/ Home Credit. Uviedol, že zmluva má všetky podstatné náležitosti a navrhol žalobu zamietnuť. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky uviedol, že samotná zmluvná podmienka odkazuje na rozhodcovskú doložku, ktorá je vo všeobecných podmienkach pod bodom 10. 2, ktoré žalobca nenapádal namietal, že ide o podmienku ktorá nevytvára hrubú nerovnováhu.

28. Po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi mal súd zistený tento skutkový stav :

29. Zo zmluvy o úvere - dostupná pôžička, mal súd zistené, že na základe žiadosti žalobcu o poskytnutie úveru vo výške 4.000 na osobný účet žalobcu, žalovaný súhlasil s poskytnutím úveru vo výške 4.000 EUR vo výške mesačnej splátky 93 EUR, s celkovou výškou nákladov 2.696,09 EUR, s dátumom konečnej splatnosti 14.10.2018, s dátumom prvej platby do 14.11.2012, s uvedenou úrokovou sadzbou ročne 19 %, s dátumom ďalšej platby k 14. dňu v mesiaci, s počtom mesačných splátok 72, s priemernou RPMN vo výške 19,08 %, RPMN 20,74 % bez poistenia.

30. Z vyznamenania zo dňa 15.07.2015 doručeného zo strany žalovaného žalobcovi súd mal zistené, že dňa 08.07.2015 obdržal žalovaný podanie, v ktorom žiada žalovaného o zaslanie prehľadu úhrad úverom č. zmluvy 5723355512, č. zmluvy 5591187812 a s č. zmluvy 1318863156 s tým, že v prílohe výpisy boli doručené.

31. Podľa výpisu k úverovému účtu zmluvy č. 5723355512 žalobca čerpal úver vo výške 4.000 EUR a následne dňa 09.05.2013 došlo k úplnej splatnosti istiny vo výške 3.831,13 EUR.

32. Podľa prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 22.09.2015 sa na združenie obrátil spotrebiteľ - žalobca a jeho manželka, že potrebujú poradiť vo veciach úverov, pričom telefonicky združenie v mesiaci jún 2015 kontaktovali a dohodli si stretnutie v sídle združenia, na tomto stretnutí bol podľa tohto prehlásenia spotrebiteľ informovaný o náležitosti spotrebiteľských zmlúv, o neprimeraných odplátach a úrokoch za úvery a o rozhodnutiach súdov.

33. Súd vec právne posúdil vzhľadom na vyjadrený právny záver súdu druhej inštancie nasledovne:

34. Podľa § 451 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len Občianskeho zákonníka), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

35. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech, získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

36. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

37. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

38. Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

39. Podľa § 151 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením správneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

40. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto v zákone ustanovenej (§ 100 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

41. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

42. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

43. Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinný navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

44. Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 25.10.2012 (ďalej len zákona o spotrebiteľských úveroch) - Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

45. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

46. Podľa § 9 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch - Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú obsahuje dohodu o amortizácii istiny, je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

47. Podľa § 11 ods. 1, zákona o spotrebiteľských úveroch - Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech

spotrebiteľa. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

48. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

49. Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

50. Podľa § 52 ods.3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

51. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

52. Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

53. Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

54. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

55. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

56. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

57. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca v postavení spotrebiteľa a žalovaný v postavení dodávateľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

58. Žalovaný vzniesol námietku premlčania v súvislosti s uplatneným nárokom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, k čomu súd uvádza, že z potvrdenia Združenia HOOS vyplynulo, že žalobca sa o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, dozvedel v júli 2015 a žalobu v tejto veci podal v 07.10.2015, teda dvojročná subjektívna premlčacia lehota neuplynula a z tohto dôvodu uplatnený nárok nie je premlčaný.

59. V tomto smere súd poukazuje na vyjadrený právny záver súdu druhej inštancie, ktorým je viazaný, ktorý v uznesení č.k. 18C/23/2022-225 zo dňa 27.10.2022 v bode 29. uviedol, že za týchto okolností treba prisvedčiť názoru odvolateľa v predmetnej veci, že začiatok subjektívnej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia by mal byť v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou posunutý moment, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno posunúť na moment kedy získal potrebné informácie od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOSS.

60. Pokiaľ ide o absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010Z.z. s tým, že podľa žalovaného zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, možno konštatovať, že zo záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/2015 vyplýva, že článok 10. ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48/ES sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Zároveň nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Uvedený záver vyplynul aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn.3Cdo/146/2017, 4Cdo/201/2017 a 3Cdo/56/2018 zo záverov ktorých vyplýva, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie, aká je konkrétna vnútorná skladba tejto anuitnej splátky.

61. Na základe vykonaného dokazovania súd však dospel k záveru, že zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným neobsahuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Zo zmluvy vyplýva, že celková čiastka úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Podľa názoru súdu touto formuláciou nie je naplnená dikcia § 9 ods. 2 písm. j/, zákona o spotrebiteľských úveroch vyžadujúca uvedenie konkrétnej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ titulom úverovej zmluvy zaplatiť.

62. V zmluve o úvere chýba aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f), zákona o spotrebiteľských úveroch, a síce doba trvania zmluvy. Zmyslom uvedeného ustanovenia zákona je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje časovú špecifikáciu doby trvania zmluvy a zároveň dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Zatiaľ čo termín konečnej splatnosti je v zmluve presne špecifikovaný, t.j. 14.10.2018, doba trvania zmluvy nie je presne v zmluve časovo špecifikovaná, resp. v zmluve sa ani vôbec nenachádza.

63. Podľa § 11 ods. 1, zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 4000 EUR, pričom v konaní nebolo sporné, že žalobca v prospech žalovanej uhradil sumu vo výške 4435,26 EUR. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 435,26 EUR, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom a úhradami žalobcu.

64. Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. marca 2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je určovacou žalobou podľa § 137 písm. c) CSP.

65. V prípade takejto žaloby spotrebiteľ preto nie je potrebný tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. V zmysle Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/235/2017 zo dňa 27.03.2019 u žalobcu v postavení spotrebiteľa existuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve ex lege, ktorý vyplýva z § 3 ods. 3 Zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

66. Súd uvádza, že dohoda zmluvných strán o tom, že akékoľvek majetkové spory vzniknuté zo zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou

rozhodcovským súdom je podľa názoru súdu neprijateľná zmluvná podmienka, a preto neplatná. Takéto dojednanie obsahuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore so znením § 52 Občianskeho zákonníka, ako aj so smernicou Rady číslo 93/13 EHS. Podľa názoru súdu nebola táto podmienka individuálne dohodnutá so spotrebiteľom. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky vždy treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa za individuálne podmienky nepovažuje podmienka, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predloženou formulárovou štandardnou zmluvou. Spotrebiteľ, ak si niečo želá, minimálne sa predpokladá, že vie prečo chce nejaký vzťah individuálne dojednať. Štandardná formulárová zmluva zabezpečujúca sofistikované docielenie stavu, vyňatie rozhodcovskej doložky zo súdnej kontroly predstavuje podľa názoru súdu neprijateľnú zmluvnú podmienku. O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej sily judikoval vo viacerých svojich rozhodnutiach už aj Súdny dvor. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Mcdo/9/2012 zo dňa 16.01.2013 rozhodcovská doložka uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle obidvoch zmluvných strán. Slobodná voľba vyžaduje informovanosť spotrebiteľa o viacerých možnostiach a vysvetlenie mu, čo ktorá voľba znamená. Dôkazné bremeno o informovanosti spotrebiteľa je na dodávateľovi. Uvedený právny záver vyplýva napríklad aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV.ÚS 371/2018 zo dňa 20.06.2018.

67. Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.06.2019 sp.zn. III.ÚS 438/2018, pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenie nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Podľa názoru súdu táto zmluvná podmienka vytvára materiálne disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie.

68. Podľa názoru súdu v spore nebolo preukázané, že ide o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Súd je toho názoru, že v spotrebiteľských úveroch je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, ktorý je vopred vybraným dodávateľom a následne, by rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul.

69. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnu verejnoprávnu inštitúciu, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Z uzatvorenej rozhodcovskej doložky, ani z iných listinných dôkazov nevyplývajú žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským a všeobecným súdom. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani s poukazom na princíp neznalosť zákona neospravedlňuje, pretože kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahov zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne. Platí totiž, že v konkrétnych súvislostiach uvedený princíp ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa, preto neinformovanosť spotrebiteľa v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, že žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Žalovaný si v tomto smere dôkaznú povinnosť nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj tento prípad. Súd preto považoval za dôvodné v tejto časti žalobe vyhovieť aj v tejto časti.

70. Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide odeliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

71. Podľa § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

72. Podľa § 3 ods.1 NV SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

73. Žalobca požadoval úroky z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému. Splatnosť bezdôvodného obohatenia zákonom stanovená nie je a preto sa vychádza z § 563 OZ -Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. V prejednávanej veci bola žaloba ako výzva na plnenie doručená žalovanému dňa 10.11.2015, plniť mal dňa 11.11.2015 a ak tak neurobil dostal sa do omeškania a od tohto dňa patria žalobcom úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne.

74. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

75. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

76. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

77. O trovách konania rozhodol súd na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.